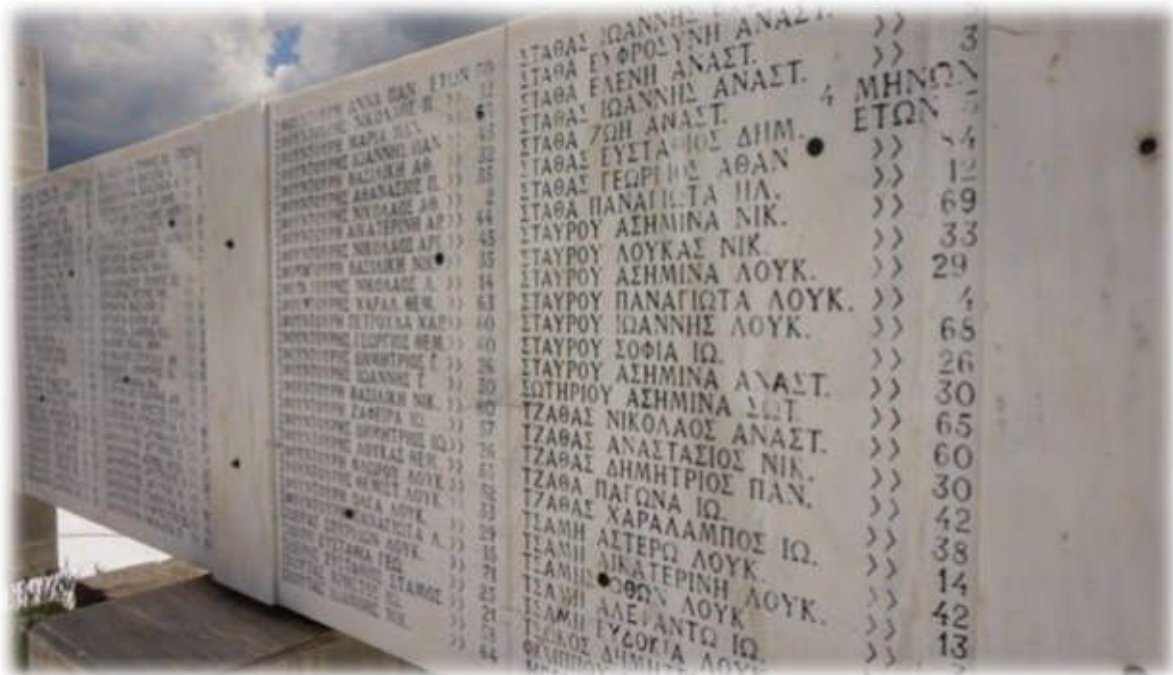

Δίστομο: 5 πράγματα που πρέπει να ξέρεις για τη σφαγή της 10ης Ιουνίου 1944.

10 Ιουνίου 1944, η ημέρα που ξεκληρίστηκε το Δίστομο

Ήταν Σάββατο πρωί, στις 10 Ιουνίου του 1944, όταν οι Γερμανοί μπήκαν στην κωμόπολη του Διστόμου, του νομού Βοιωτίας. Αυτή η μέρα έμελλε να μείνει στην ιστορία ως μία από τις πιο ειδεχθείς σφαγές αμάχων από τις Γερμανικές δυνάμεις.

«Μια ειδυλλιακή πατρίδα ήταν αυτός ο τόπος και για τους 1.800 ανθρώπους που τον Ιούνιο του 1944 ζούσαν μέσα και γύρω από το χωριό. Όμως, στις 10 Ιουνίου όλα άλλαξαν με κτηνώδη τρόπο.

Στρατιώτες των SS μπήκαν στο χωριό και δολοφόνησαν άνδρες, γυναίκες, ακόμη και πολλά παιδιά. Ήταν μια βάρβαρη, αιμοσταγής πράξη, ανεξήγητη ακόμη και μέχρι σήμερα», αναφέρουν σε ρεπορτάζ της γερμανικής δημόσιας τηλεόρασης ARD δύο Γερμανοί δημοσιογράφοι που επισκέφτηκαν το χωριό και μίλησαν με τους απόγονους των εκτελεσμένων αλλά και με όσους γλίτωσαν τη θηριωδία.

Στο ρεπορτάζ τους οι δημοσιογράφοι μεταφέρουν μνήμες της Ελένης Σφουντούρη, που επέζησε ως 12χρονο κορίτσι, μόνο και μόνο επειδή οι στρατιώτες δεν την πήραν είδηση.

«Έβγαλαν όλους έξω από το σπίτι, με αυτόματα τους σκότωσαν, το μυαλό της μητέρας μου πιτσίλισε τον δρόμο, τη βρήκε η γιαγιά μου» θυμάται με έντονη συναισθηματική φόρτιση.

«Οι Γερμανοί στρατιώτες σφαγίασαν ακόμη και βρέφη, έκοψαν στήθη γυναικών.»

Με αφορμή την επέτειο των 75 χρόνων από την κτηνώδη σφαγή στο Δίστομο, ας δούμε πέντε πράγματα που πρέπει να γνωρίζουμε για τη σκοτεινή εκείνη μέρα.

1. Σφάγιαζαν με τόση μανία που δεν ξεχώριζαν γυναικόπαιδα και ηλικιωμένους.

Το πρωί της 10ης Ιουνίου 1944, ξεκίνησε από τη Λιβαδειά προς την Αράχοβα μία φάλαγγα Γερμανών, στα πλαίσια εκκαθαριστικών επιχειρήσεων που έκαναν σε όλη τη Στερεά Ελλάδα. Ληλατώντας το Δίστομο, κατευθύνθηκαν προς το χωριό Στείρα, όπου υπολόγιζαν ότι κατά την άφιξή τους θα αιφνιδίαζαν τους αντάρτες του ΕΛΑΣ. Ωστόσο, ο αιφνιδιασμός ήταν των Γερμανών, αφού δέχτηκαν επίθεση από λόχο ανταρτών, με αποτέλεσμα να υποχωρήσουν, με σημαντικές απώλειες σε νεκρούς και τραυματίες.

Θεωρώντας λοιπόν ότι για αυτή την επίθεση ευθύνονταν οι κάτοικοι του Διστόμου που ειδοποίησαν τον ΕΛΑΣ, επέστρεψαν στο Δίστομο και επιδόθηκαν σε μία πρωτοφανή θηριωδία. Άρχισαν τη σφαγή όσων κατοίκων έβρισκαν στο χωριό, με τόση μανία που δεν ξεχώριζαν ούτε τα γυναικόπαιδα, ούτε τους ηλικιωμένους. Βίαζαν τις γυναίκες πριν τις σκοτώσουν, έκαιγαν τα σπίτια του χωριού, αποκεφάλισαν τον ιερέα.

2. Νεκροί του Διστόμου.

Κρανία θυμάτων της σφαγής στο Δίστομο.

Οι νεκροί του Δίστομου έφτασαν στα επίσημα έγγραφα συνολικά τους 228, εκ των οποίων 117 γυναίκες, 111 άντρες και ανάμεσά τους ήταν και 53 παιδιά κάτω των 16 χρόνων.

Η μαρτυρία του απεσταλμένου του Διεθνούς Ερυθρού Σταυρού, Ελβετού George Wehrly, που έφτασε στο Δίστομο λίγες μέρες μετά τη σφαγή, κάνει λόγο για 600 νεκρούς στην ευρύτερη περιοχή, ενώ ανέφερε ότι νεκροί βρίσκονταν παντού, ακόμα και κρεμασμένοι πάνω σε δέντρα.

3. Η φωτογραφία – σύμβολο της απώλειας

Ένας από τους υπεύθυνους για την σφαγή στο Δίστομο ο υπολοχαγός Χανς Ζαμπελ συλλαμβάνεται στην Γαλλία και απελαύνεται να δικαστεί στην Ελλάδα. Το 1949 στέλνεται προσωρινά στη Γερμανία για "έρευνα". Ποτέ δεν επέστρεψε να δικαστεί.

LIFE

Vol. 11, No. 27 November 27, 1944

MARIA PAMBAKA STOOD HERE, FOUR MONTHS AFTER THE GERMANS KILLED HER MOTHER IN MASSACRE AT THE BARRACKS DOWN OF DISTOMO

WHAT THE GERMANS DID TO GREECE

A British diver explored the wreckage of Greece's only, unsinkable evidence of German cruelty: and Greek suffering began to reach the world. It was evidence in terms of living and dead people and people who were massacred in Distomo. It was too much to tell in words, so the most graphic testimony was in pictures. The pictures on these pages, taken by LIFE War Photographer Daniel Kessel, show in detail what the Germans did to Greece.

The most shocking German crime in Greece was executed. The New Order had no plan for the Greeks, and at first the Germans acted just on their own initiative. In the winter of 1941-42 they let 430,000 Greeks starve to death. Later, when it became apparent that the New Order was a lost passing job that

the war, the Germans moved to abandon their evacuation plan, and the wanted, unplaned killing of Greeks went on as before.

Other human damage in Greece will never be counted accurately. Nearly all Greeks are suffering from some form of malnutrition. Hunger has made many Greek women barren. In some places the birthrate is now among Greek children is as high as 80%. Material damage has also been heavy. More than 2,000 Greek villages have been destroyed. The machines have been looted from the fields and chemical industries of Athens, Salonica and Epirus. Added to all this, the Greek currency was heavily inflated.

The Greeks fought back with courage and honor. Their most effective fighting organization was the

ELAS, military arm of EAM, majority Greek political front. During the occupation ELAS had about 20,000 armed men. The EDES, a more radical fighting group, also fought the Germans. Between them the ELAS and EDES kept six German divisions busy.

One thing the Greeks may have won in the last three years is democracy. When the war began they were governed by the dictatorship of Premier Ioannis Metaxas, who had abolished the Greek party system and parliament in 1936. The present coalition Greek government, headed by Premier George Papandreu, has promised that a plebiscite will soon be held on the question of King George II's return. After that the government promises a general election. The first the Greeks will have had in 10 years.

21

Τον Οκτώβρη του '44, τέσσερις μήνες μετά την κτηνωδία, ο Ουκρανός φωτογράφος Ντιμίτρι Κέσερ βρέθηκε στο Δίστομο και απαθανάτισε τους εναπομείναντες κατοίκους που προσπαθούσαν να σταθούν στα πόδια τους.

Εκεί, μεταξύ άλλων, φωτογράφησε τη μαυροφορεμένη Μαρία Παντσίκια. Η φωτογραφία ξεχώρισε αφού η έκφραση στο πρόσωπο της Μαρίας αποτύπωνε τρομερά τον πόνο της απώλειας, του πόνου και της φρίκης. Δημοσιεύτηκε δίπλα σε άρθρο Γερμανικής εφημερίδας με τίτλο «Τί έκαναν οι Γερμανοί στην Ελλάδα» και λεζάντα που έγραφε «Η Μαρία Παντσίκια ακόμη θρηνεί 4 μήνες μετά τη δολοφονία της μητέρας της από τους Γερμανούς στη σφαγή στο ελληνικό χωριό Δίστομο».

4. Ο Γερμανός επικεφαλής της σφαγής, Hans Zampel

Ο Hans Zampel, ο επικεφαλής της σφαγής, μετά το τέλος του πολέμου συνελήφθη στο Παρίσι και εκδόθηκε από τις Γαλλικές αρχές στην Ελλάδα για το έγκλημα του Διστόμου. Τον Αύγουστο του 1949 ομολόγησε την έκταση των γερμανικών θηριωδιών στο Δίστομο, αλλά δικαιολογήθηκε ότι εκτελούσε διαταγές ανωτέρων.

Στην πορεία ζητήθηκε η μεταφορά του στην Γερμανία για τις εκεί έρευνες όπου και παρέμεινε. Σύμφωνα με πληροφορίες δεν αντιμετώπισε ποτέ τις συνέπειες των πράξεών του.

Γκράφιτι με θέμα την σφαγή στο Δίστομο, σε τοίχο στην Αθήνα

5. Θανάσης Παπούλιας, νόμιζε ότι σκότωσε τον Zampel

9 χρόνια μετά την ανείπωτη σφαγή, ο Θανάσης Παπούλιας που από το '34 είχε ενταχθεί στο διωκόμενο Κ.Κ.Ε., πήρε την απόφαση

να πάρει εκδίκηση εκτελώντας εν ψυχρώ τον Zampel, πριν την έκδοσή του στη Γερμανία.

«Φεύγουν όλοι. Από το κελί μου βλέπω τον Τσάμπελ που περπατούσε με ένα πακέτο χαρτιά και ένα κουτί γλυκά. Μόνος του. Τρέχω στο μπάνιο. Παίρνω το σίδερο και του βγαίνω μπροστά. Τον αρπάζω από τον ώμο, του δίνω μια σπρωξιά και την ώρα που έπεφτε σηκώνω το σίδερο και με όση δύναμη έχω του το κατεβάζω στο πίσω μέρος του κεφαλιού του. Πέφτει στο χώμα με ανοιγμένο στα δύο το κεφάλι του», περιγράφει ο Παπούλιας σε συνέντευξή του.

Όταν τον ρώτησαν γιατί τον χτύπησε είπε απλά «για το Δίστομο».

Από τότε – όπως ανέφερε – άρχισε το μαρτύριό του. Τον οδήγησαν στην απομόνωση ως ψυχοπαθή και έκανε απεργία πείνας για 10 ημέρες.

Μέχρι το '76 νόμιζε πως είχε σκοτώσει τον Zampel.

75 χρόνια μετά.. Κανείς δεν ξεχνά το μαρτυρικό χωριό, το τοπίο φρίκης και πόνου, ένα από τα πιο αποτρόπαια εγκλήματα του φασισμού. 75 χρόνια μετά και εξακολουθούμε να ανακαλούμε τις θηριωδίες του ναζισμού.

www.news247.gr/afieromata/distomo